

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: **M. R.**, nar. X
bytem X
zastoupený Mgr. Pavlem Schreiberem, advokátem,
sídlem Koráb 1125, Vizovice
proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 3. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 6. 3. 2024, č. j. X, **se ruší** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** nahradit žalobci náklady řízení ve výši 8 970 Kč ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Pavla Schreibera, advokáta.
- III. Žalovaná **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně se žalobce domáhal zrušení shora označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí České

správy sociálního zabezpečení ze dne 7. 11. 2023, č. j. X, kterým byl žalobci dle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, a dle § 39 odst. 1 téhož zákona odňat invalidní důchod.

II. Podání účastníků

2. Zkrácení na svých právech napadeným rozhodnutím žalobce spatřoval v nedostacích dokazování a nesprávném a neúplném zjištění zdravotního stavu žalobce, v nedostacích odůvodnění napadeného rozhodnutí a jeho nepřezkoumatelnosti a v nesprávném právním posouzení. Konkrétně namítl, že jediným zdůvodněním posudku o invaliditě v řízení před správním orgánem prvního stupně byl závěr o nástupu žalobce do práce. K posudku v námitkovém řízení namítl jeho rozpor s doloženými lékařskými záznamy v otázce radikulopatie a motorického oslabení pravé dolní končetiny. S ohledem na zdravotní zprávy uvedl, že jeho zdravotní stav je stále v progresi a spíše se zhoršuje. Absentuje v něm i zdůvodnění volby spodní hranice míry poklesu pracovní schopnosti žalobce a nebyly zohledněny ani další zdravotní obtíže žalobce ve smyslu § 3 vyhl. č. 359/2009 Sb. Podle žalobce je jeho zdravotní postižení spíše těžkého rozsahu, nikoliv středně těžkého, tj. byla nesprávně stanovena míra poklesu pracovní schopnosti žalobce.
3. Žalovaná ve svém vyjádření, ve kterém nejprve obsáhle shrnula předcházející řízení, navrhla zamítnutí žaloby. Pokud jde o samotné námitky, uvedla, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě lékařského posudku, jehož závěry shrnula, s tím, že proběhlé řízení neshledala nesprávným a neobjektivním a zároveň nebylo zjištěno žádné pochybení při vyhotovení podkladového posudku. S ohledem na námitky žalobce navrhla vypracování posudku Posudkovou komisí MPSV ČR.
4. Žalobce v replice setrval na podané žalobě a s odkazem na lékařskou zprávu ze dne 20. 6. 2024 uvedl, že stav žalobce není stabilizovaný, poškození jeho zdraví je těžkého rozsahu a je negativně ovlivněn dalšími zdravotními postiženími.

III. Posouzení věci krajským soudem

5. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná. Žaloba je důvodná.
6. Z obsahu správního spisu vyplývá, že dne 30. 10. 2023 byl lékařem OSSZ Zlín vyhotoven posudek o invaliditě, dle něhož se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav s poklesem pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu o 30 %. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E, položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. bez dalšího navýšení dle § 3 a § 4 cit. vyhlášky. V řízení o námitkách byl Institutem posuzování zdravotního stavu dne 28. 2. 2024 vypracován posudek o invaliditě, dle něhož se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E, položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 30 %, bez dalšího navýšení dle § 3 a § 4 cit. vyhlášky.
7. Krajský soud nechal vypracovat posudek PK MPSV (posudek ze dne 21. 11. 2024), který byl proveden u jednání soudu jako důkaz. PK MPSV zasedala ve složení předsedy komise, lékaře z oboru neurologie a tajemníka. Dne 17. 10. 2024 proběhlo jednání komise (která ten den

zasedala ve složení MUDr. K. – předsedkyně, MUDr. P. – lékař, neurolog, p. C., DiS. – tajemnice), tohoto jednání byl žalobce přítomen a byl zároveň vyšetřen. Následně bylo jednání komise odročeno k doplnění EMG vyšetření a podruhé se komise sešla dne 21. 11. 2024 ve složení MUDr. K. – předsedkyně, MUDr. U. – lékař, neurolog, p. C., DiS. – tajemnice, přičemž tohoto jednání se žalobce neúčastnil, stejně jako jeho zástupce, a s posudkovým závěrem byl seznámen až prostřednictvím soudu. PK MPSV vycházela při zpracování posudku z podkladové dokumentace, vč. pracovní anamnézy a doplnění EMG vyšetření žalobce.

8. Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %.
9. Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (důchod podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám a dle shora citované úpravy za tímto účelem pověří k posouzení zdravotního stavu žalobce (pokud žalobní námitky tímto směrem míří) posudkovou komisi MPSV. Posudek této posudkové komise, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013–22).
10. V případě invalidity musí být z posudku vždy zřejmé, že zdravotní stav posuzované osoby byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotní dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, dále v něm musí být uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav lze podřadit pojmu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, v jakém rozsahu v důsledku zdravotního postižení poklesla schopnost pracovní činnosti posuzovaného. Procentuální míru poklesu schopnosti pracovní činnosti podle charakteru zdravotního postižení pak komise hodnotí podle přílohy k právnímu předpisu, přičemž zdravotní postižení musí být zařazeno s ohledem na druh a intenzitu postižení pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku této přílohy, a současně musí být objasněno, proč v rámci zde stanoveného rozpětí komise určila míru poklesu pracovní schopnosti v dané výši. Dále musí být zváženo i rozsah a závažnost dalšího nebo dalších zdravotních postižení pro možné zvýšení (nebo snížení) základního bodového ohodnocení a případně provedena i rámcová pracovní rekomandace (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 3 Ads 91/2012–19).

11. Při určení míry poklesu pracovní schopnosti nemá žalovaná žádný prostor pro správní uvážení. Jedná se o otázku posouzení zdravotního stavu (které závisí na využití odborných lékařských znalostí) dle kritérií zákona o důchodovém pojištění a vyhlášky o posuzování invalidity. V tomto ohledu je daná otázka předmětem plného soudního přezkumu za využití odborného podkladu v podobě posudku PK MPSV. Ostatně, pokud by tomu bylo jinak, meze přezkumu správního uvážení jsou mnohem užší – soud by správní uvážení nemohl nahradit vlastní úvahou a mohl by zkoumat pouze to, zda správní orgán při jeho aplikaci nevybočil z mezí stanovených ústavními principy, zejména zákazu libovůle, ochrany rovnosti a zákazu diskriminace a zachovávání lidské důstojnosti.
12. Žalovaná obecně nemá možnost jakkoliv hodnotit vhodnost právní úpravy a způsobu posuzování poklesu pracovní schopnosti dle vyhlášky o posuzování invalidity. Teoreticky není vyloučeno, aby krajský soud z určitých důvodů k některému ustanovení vyhlášky nepřihlédl, případně shledal dokonce rozpor zákona s ústavním pořádkem (a využil postupu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy), k tomu by však musely v konkrétní věci vést silné ústavně právní důvody, které v nyní projednávané věci soud nespatřuje.
13. Další podstatnou skutečností je, že soud je při hodnocení zákonnosti rozhodnutí žalované povinen vycházet ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době vydání rozhodnutí správních orgánů (viz § 75 s. ř. s., k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2017, č. j. 6 Ads 316/2016–28, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2020, č. j. 9 Ads 289/2019–39).
14. Soud se proto zabýval tím, zda byly splněny požadavky na posouzení zdravotního stavu PK MPSV při zohlednění skutkového stavu, který zde byl v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
15. PK MPSV ve svém posudku přehodnotila závěry žalované, ale i správního orgánu prvního stupně, ohledně míry poklesu pracovní schopnosti žalobce. PK MPSV za rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti posoudila shodně se správními orgány zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII., odd. E (v posudku zjevně chybně uvedeno „oddíl B“ – *pozn. soudu*), položce 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., nicméně míru poklesu pracovní schopnosti žalobce stanovila na 40 %.
16. Pokud jde o posudkové zhodnocení, tak PK MPSV uvedla, že k datu vydání napadeného rozhodnutí ČSSZ ze dne 6. 3. 2024 byl u posuzovaného prokázán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který byl podmíněn chronickými dlouhodobými bolestmi zad, zejména bederní páteře s projevy iritačně zánikové kořenové symptomatologie L5 vpravo. Dle zobrazovacích vyšetření byly přítomny těžké degenerativní změny v oblasti bederní páteře, mnohočetné protruze disků s foraminostenzemi a tlaky na nervové kořeny, zejména na kořen L5. Klinicky byla u posuzovaného výrazně omezena dynamika bederní páteře, byly přítomny svalové spasmy a blokády, hybnost pravého akra byla oslabena pro extenzi a flexi, citivost na pravé noze byla snížena. Nebyla absence reflexní odpovědi na končetinách, dle EMG nebyla potvrzena kořenová leze L5 na PDK, nebyly poruchy funkce svěračů. Dle kontrolních NMR vyšetření byla progresse degenerativních změn v čase mírná.
17. Podřazení zdravotního stavu žalobce pod konkrétní položku vyhlášky č. 359/2009 Sb. a posouzení funkčního poškození provedla PK MPSV tak, že zjištěný zdravotní stav odpovídal po posudkové stránce bolestem zad se *středně těžkým funkčním postižením* proto, že bylo

prokázáno závažné postižení bederní páteře se závažnou poruchou dynamiky tohoto úseku páteře, s insuficiencí svalového korzetu a s recidivujícími projevy nervosvalového dráždění. Byl přítomen stacionární neurologický nálezn, hybnost akra PDK omezena lehce až středně těžce. Podle posudkové komise ale nebylo prokázáno dle EMG kořenové postižení, nebyla přítomna symptomatologie močového měchýře.

18. Pokud jde o posouzení stavu žalobce jako těžkého funkčního postižení, tak k tomuto závěru posudková komise nedospěla, neboť nebyly přítomny závažné parézy na končetinách, svalové atrofie, poruchy funkce svěřačů.
19. Podle PK MPSV tak u žalobce trvá vertebrogenní algický syndrom střední tíže, dále je přítomna EMG prokázaná neuropatie n.peroneus a tibialis vpravo manifestující se jako lehká až střední pareza akra PDK. Výsledek EMG vyšetření, které bylo provedeno až po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, zohlednila PK MPSV proto, že se jednalo o potvrzení zdravotního stavu, který byl u žalobce již před vydáním napadeného rozhodnutí.
20. V další části posudku se posudková komise věnovala ostatním zdravotním obtížím žalobce a procentuálně vyčíslila jejich dopad na pracovní schopnost žalobce. V posudkovém závěru uvedla, že „S ohledem na ostatní zdravotní postižení a předchozí vykonávané výdělečné činnosti je zvolena horní hranice rozpětí.“, a proto stanovila pokles pracovní schopnosti dle kapitoly XIII., odd. E (v posudku zjevně chybně uvedeno „oddíl B“ – pozn. soudu), položky 1c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., v míře 40 %.
21. Pokud jde o samotné námitky, tak výtky ve vztahu k posudkům vypracovaným ve správním řízení byly vypořádány v rámci posudku PK MPSV. Lékařské zprávy MUDr. H., MUDr. K. MUDr. B. a MUDr. P. byly součástí předložené zdravotní dokumentace a představovaly podklady pro posudkový závěr.
22. K uvedenému je vhodné doplnit, že zpráva MUDr. H. představuje výsledek magnetické rezonance vypracovaný pro MUDr. L. a je promítnut v jeho zdravotní zprávě ze dne 7. 12. 2023, která byla PK MPSV přímo hodnocena. Zpráva MUDr. P. je lékařský nálezn praktického lékaře pro účely řízení ve věcech sociálního zabezpečení, přičemž obsahuje diagnózy podložené nálezy odborných lékařů.
23. Samotná tvrzená zdravotní omezení v podobě radikulopatie a motorického oslabení pravé dolní končetiny byla PK MPSV vyhodnocena a pro jejich potvrzení/vyvrácení bylo vyžádáno EMG vyšetření, které sice nepotvrdilo postižný charakteru radikulopatie L5 a S1 oboustranně, ale prokázalo známky motorické demyelinizační neuropatie pravé dolní končetiny ve shodě s původní diagnózou akroparezy. Závěry EMG vyšetření byly dále v posudku zohledněny, tudíž i tato tvrzená vada byla v řízení před soudem odstraněna.
24. Pokud jde o tvrzené zhoršování zdravotního stavu, které by mělo vyplývat z lékařských zpráv, tak je úkolem PK MPSV vyhodnotit odbornou otázku zdravotního stavu žalobce. Totéž platí o vyhodnocení dopadu dalších onemocnění žalobce. Z posudku PK MPSV vyplývá, že jako další onemocnění žalobce byla zohledněna mj. artroza pravého ramene, artroza kyčelních kloubů a kardiologický nálezn. Nově diagnostikovaná artroza ramene vlevo a artroza kyčle dle zprávy z Nemocnice Milosrdných bratří Vizovice představují diagnózy zjištěné po vydání žalobou napadeného rozhodnutí, tudíž nemohou být hodnoceny v nyní projednávané věci.

25. Námitka, že měla být s ohledem na další zdravotní postižení žalobce zvolena buď horní hranice procentního rozpětí, nebo tato měla být ještě dle § 3 vyhl. č. 359/2009 Sb. navýšena, byla zohledněna ve stanovení rozsahu míry poklesu pracovní schopnosti žalobce na horní procentní hranici v dané kapitole.
26. Jak již soud uvedl výše, není jeho úkolem nahrazovat lékařské posouzení zdravotní stavu žalobce vlastní úvahou. Lékařský posudek PK MPSV, který je dle krajského soudu dostatečně přesvědčivý a zdůvodněný. Předložený posudek splňuje parametry kladené na něj ustálenou judikaturou správních soudů. Posudkové hodnocení je z hlediska relevantních zdravotních omezení žalobce úplné a z hlediska souladu posudkových závěrů také přesvědčivé. Soud proto částečně vyhověl žalobě v tom, že napadené rozhodnutí zrušil, ačkoliv vázán zdravotním posudkem neshledal důvody pro závěr, že by ve stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí měla být hodnocena míra poklesu pracovní schopnosti dle kapitoly XIII., odd. E, položky 1d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., v rozsahu 50 - 70 %.

IV. Závěr a náklady řízení

27. S ohledem na vše shora uvedené nezbylo zdejšímu soudu nic jiného, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí jako nezákonné dle § 78 odst. 1 s.ř.s. s tím, že v dalším řízení je žalovaný vázán shora uvedenými právními názory zdejšího soudu (§ 78 odst. 5 s.ř.s.) a znovu rozhodne žádosti žalobce o invalidní důchod s tím, že je vázán zjištěním a závěrem soudu, že žalobce je invalidní ve třetím stupni invalidity ode dne 20. 3. 2023 s dobou platnosti posudku: trvale.
28. Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl, ve spojení s § 60 odst. 2 s. ř. s., dle kterého ustanovení odstavce 1 neplatí, mělo-li by být právo přiznáno správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění, nemocenského pojištění, pomoci v hmotné nouzi a sociální péče.
29. Podle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění ve znění účinném do 31. 12. 2024 dle čl. II. vyhlášky č. 258/2024 Sb., platí, že v řízení o žalobě ve věci nároků fyzických osob v sociálním zabezpečení ve správním soudnictví je tarifní hodnotou 5 000 Kč. Ve smyslu § 7 bod 3 advokátního tarifu činí sazba za jeden úkon právní služby 1 000 Kč. Krajský soud vycházel z toho, že zástupce žalobce učinil do 31. 12. 2024 ve věci tři úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsí žaloby, vyjádření na výzvu soudu). Ke každému úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky ve výši 300 Kč. Celková výše nákladů řízení žalobce za dobu do 31. 12. 2024 tak činí 3 900 Kč.
30. Podle § 9 odst. 5, § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění ve znění účinném od 31. 12. 2024, platí, že se za tarifní hodnotu ve věcech žalob, kasačních stížností a dalších právních věcí projednávaných podle soudního řádu správního, s výjimkou věcí podle § 10b odst. 5, a dále ve věcech projednávaných podle části páté občanského soudního řádu považuje částka 88 000 Kč. Ve smyslu § 7 bod 3 advokátního tarifu činí sazba za jeden úkon právní služby 4 620 Kč. Krajský soud vycházel z toho, že zástupce žalobce

učinil po 31. 12. 2024 ve věci jeden úkon právní služby (účast u jednání). Ke každému úkonu právní služby náleží náhrada hotových výdajů dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky ve výši 450 Kč. Celková výše nákladů řízení žalobce za dobu po 31. 12. 2024 tak činí 5 070 Kč.

31. Celková výše nákladů za celé řízení tedy činí 8 970 Kč. Zástupce žalobce není plátcem DPH.
32. Procesně neúspěšná žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 17. února 2025

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce